

РЕШЕНИЕ

№ 35725

гр. София, 30.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 23.09.2025 г. в следния състав:

при участието на секретаря Биляна Кирилова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **4721** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на Д. А. И., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане], гражданин на С., настанен в ПМЗ „Овча купел“, непридружен непълнолетен към датата на подаване на жалбата, подадена чрез адв. К. К., назначена за представител на оспорващия на основание чл. 25, ал. 2 от Закона за правната помощ (ЗПП) във връзка с чл. 23, ал. 2 във връзка с чл. 25, ал. 1 и ал. 3, т. 2 и т. 3 от ЗУБ с решение на Председателя на Националното бюро за правна помощ, съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 3, офис 11, против Решение № 3080 от 10.04.2025 г., издадено от Председателя на Държавна агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет на Република България, с което поради липса на предпоставки по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ на Д. А. И. е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. В жалбата са изложени съображения за нищожност на оспореното решение поради издаването му от некомпетентен орган. Сочи се, че съгласно чл. 25 от Директива 2013/33/ЕС решението на решаващия орган по молбата на непридружаван непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните, а председателят на ДАБ не разполага с подобни знания съгласно нормативните изисквания за заемане на посочената длъжност. В този смисъл се твърди, че оспореното решение е издадено от некомпетентен орган, тъй като не са изпълнени изискванията на чл. 25, пар. 3, буква „б“ от Директива 2011/95/ЕС. Твърди се, че решението не е издадено в предвидената

форма, тъй като е следвало да бъде издадено в двуезичен вариант. Сочат се нарушения на административно-производствените правила, тъй като интервюто не е проведено от лице, което има необходимите познания за специфичните нужди на непълнолетните, събраните по делото доказателства не са анализирани, не са взети предвид всички конкретни обстоятелства и основания, които може да са индивидуално приложими за непридружения непълнолетен, становището на интервюиращия орган не е съобщено на лицето и на неговия законен представител с оглед възможността за ангажиране на доказателства или представяне на възражения, твърди се отказ за предоставяне на възможност на представителя на непълнолетния за запознаване с материалите по административната преписка, с което е нарушено правото на защита на търсещото закрила лице, интервюто не е проведено в присъствие на социален работник. Оспорва се изводът на административния орган, че причините за напускане на търсещия закрила са свързани с причини от личен и икономически характер и с общото положение на несигурност в страната му на произход, както и, че в бежанската история на лицето се наблюдават редица сериозни противоречия. Сочи се, че решаващият орган не е приложил в конкретния случай стандартите съгласно „Практическо ръководство на ЕАСО (сега АЕСОУ) относно висшия интерес на детето в процедурите за предоставяне на убежище“, съгласно които висшият интерес на детето следва да бъде непосредствена част от разследването и съгласно които следва да се прилага принципът на доверие при отсъствие на достатъчно доказателства, тъй като представата на децата за времето може да се различава от тази на възрастните, което може да окаже силно въздействие върху оценяването на необходимостта от международна закрила. Сочи се, че не са обсъдени от административния орган твърденията на лицето, че е напуснал страната си, защото се страхува да не бъде убит, игнорирани са и твърденията на детето, че не желае да се върне в С., защото се опасява, че ще бъде взет войник и ще бъде убит, напуснал е страната си заради войната и смята, че, ако се завърне, може да умре. Оспорват се и изводите, че в конкретния случай не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут. Сочи се, че при издаване на оспореното решение не е извършена цялостна преценка на всички обстоятелства в конкретния случай, които характеризират страната на произход на търсещия закрила с фокус за децата, посочените в решението данни не са актуални, общи са и не засягат децата. Иска се от съда да отмени оспореното решение като неправилно, незаконосъобразно и необосновано и да се върне преписката на ДАБ за ново произнасяне за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут на Д. А. И..

В съдебно заседание, жалбоподателят, лично, в присъствие на преводач, и чрез процесуалния си представител адвокат К., поддържа жалбата по изложените в същата съображения. Допълнително се излагат съображения, че в разглеждания случай административният орган е следвало да изложи ясни и точни мотиви защо в периода от 18.11.2024 г. до 10.04.2025 г. е предоставен бежански статут на 31 граждани и 400 човека са получили хуманитарен статут, а на оспорващия е отказана такава закрила. Твърди се наличие на нови факти и обстоятелства, които не са обсъдени в оспореното решение, както и, че в цяла С. е налице безпрецедентна хуманна криза, която засяга над 90 % от населението, инфраструктурата е разрушена изцяло от войната, което принуждава масово сирийците да се разселват.

Ответникът Председателят на Държавната агенция за бежанците, чрез юрисконсулт К., оспорва жалбата и моли да бъде потвърдено оспореното решение като правилно и законосъобразно, като излага съображения, че при издаване на процесния

административен акт са спазени административно-производствените правила и материалния закон, не са налице в конкретния случай предподставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, видно от бежанската история на оспорващия същият не е бил заплашван, осъждан, преследван, арестуван. Сочи, че в С. продължава да живее семейството на оспорващия – съпруга, дете, майка и две сестри. Сочи, че не може да се приеме, че е налице повсеместно насилие на територията на цяла С., което се установява и от големия брой завръщащи се сирийски бежанци, които непрекъснато се увеличават, както и наличието на хуманитарна помощ въпреки хуманитарната криза. Изготвените справки са независими, актуални и безпристрастни, изготвят се въз основа на методологията на Агенцията от повече от два източника, както и, че всеки случай се разглежда индивидуално.

Прокурорът от СГП изразява становище за неоснователност на жалбата, пледира да бъде потвърдено оспореното решение като правилни и законосъобразно.

Административен съд София - град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по молба на Д. А. И. за предоставяне на международна закрила до Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет с вх. № ПМЗ-ОК-266 от 04.11.2024 г. на РПЦ – С.. Попълнен е регистрационен лист, като личните данни на молителя са установени въз основа на карта за самоличност № 86239632, издадена от С. на 13.10.2022 г., валидна до 13.10.3000, видно от който търсещото закрила лице се индивидуализира с имената Д. А. И., гражданин на С., [дата на раждане] в [населено място], област Х., С., с постоянен адрес в [населено място], област Х., С., етническа принадлежност арабин, религия мюсюлманин сунит, с начално образование, бръснар по професия. В приложение към регистрационния лист са посочени имената на бащата, майката, сестрите, съпругата и дъщерята на търсещия закрила. Съставена е Евродак дактилоскопна карта.

Чуждият гражданин е информиран за процедурата, която ще бъде следвана, за неговите права и задължения, за последиците от неспазването на задълженията му или за отказа да сътрудничи на длъжностните лица на ДАБ при МС. Запознат е с информация за обработване на личните данни на чужденци, търсещи международна закрила, попълнил е декларация за съгласие.

С решение № 2760 от 06.11.2024 г. на Председателя на Националното бюро за правна помощ на основание чл. 25, ал. 2 от Закона за правната помощ (ЗПП) във връзка с чл. 23, ал. 2 във връзка с чл. 25, ал. 1 и ал. 3, т. 2 и т. 3 от ЗУБ на оспорващия непридружен непълнолетен чужденец е предоставена правна помощ представителство от адвокат с оглед защита най-добрия интерес на детето в административното и съдебното производство по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в законна сила решение.

На основание чл. 15, ал. 4 във връзка с чл. 15, ал. 1 от Закона за закрила на детето за подадената молба за международна закрила е уведомена Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село, посочено е, че интервюто с чужденеца ще се проведе в сградата на РПЦ - С. на [улица], като датата за интервюто ще бъде определена след съгласуване с назначения представител. Посочено е, че съгласно чл. 15, ал. 6 от Закона за закрила на детето представителят на Дирекция „Социално подпомагане“ следва да изрази становище, а при невъзможност да представи доклад, който следва да бъде представен в срок до един месец от датата на провеждане на интервюто. По делото не е представена заповед за назначаване на социален работник.

Изискано е от Държавна агенция „Национална сигурност“ писмено становище по постъпилата молба за закрила. Получен е отговор на писмото на 31.12.2024 г., съгласно който ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила в Република България на Д. А. И. в случай, че отговаря на условията по ЗУБ.

На 18.11.2025 г. с Д. А. И. е проведено интервю, в присъствие на преводач и назначения адвокат, по време на което молителят е посочил, че е напуснал С. преди 4 месеца, с брат си А. И. А. и братовчед си М. М. А., нелегално за Турция, където е останал една седмица, после нелегално е дошъл в България, не си спомня точната дата. В същия ден е бил задържан. Исква да бъде в България, защото е сигурна държава. Заявява, че в С. е живял в палатков лагер Б., А.. Заявява, че сам е решил да напусне С., защото има много смъртност и не е сигурно. Посочва, че Свободната армия са започнали да го търсят, за да се присъедини към тях, заплашили са го, че, ако не се присъедини, ще го убият. Разказва, че много бомби са падали близо до палатките в лагера им, нападени са били от Свободната армия, не знае причините, идвали са и са задържали всички мъже насила за мобилизация, който не е съгласен, е бил бит, братовчед му също е бил задържан и се е върнал целия син, бил е бит с кабели. Получил е заплахи през този месец, събрал е пари чрез заеми от различни хора – съседи и близки и е напуснал. Пътувал е с брат си и братовчед си. Разказва, че майка му и баща му са в лагера, живеят там от около 4 години, къщата им е била в [населено място], там има война, селото е под контрола на редовната армия, а лагерът е под контрола на свободната армия. Свободната армия е избивала много хора в Х., в лагера опасността е най-вече за него, тъй като те го карат да се присъедини към тях и не може да им се откаже. Заявява, че има съпруга и дете на година и половина, които живеят в лагера. Твърди, че в района му на местоживеене има банди, които вземат насила всичко, което искат. Не е имал проблеми с официалните власти или с редовната армия, по принцип редовната армия не харесват сунитите, но той лично не е имал проблеми, страхувал се е, но лично проблеми не е имал. Не е имал проблеми заради етническата си принадлежност, не е имал проблеми заради изповядваната от него религия, не е получавал призовки и повиквателни, но групировките и свободната армия вземат насила, той е бил търсен от свободната армия. Не е участвал във военни действия, виждал е как умират много хора – в лагера и на улицата. Сигурност няма, има банди, които нападат и убиват. Заявява, че е бил отвлечан от групировка на Свободната армия преди 6 месеца, за да се присъедини към тях, държан е една седмица, в която е бил бит непрекъснато, заплашен е, че, ако се присъедини към друга групировка, ще бъде нарязан на парчета и ще го дадат на родителите му. Не е членувал в политически партии, не е бил арестуван, нито той, нито негови роднини са имали проблеми с властите или неправителствени организации в С.. Животът му е в опасност заради Свободната армия, страхува се. Заявява, че не може да живее на друго място в С., защото, където и да отиде, групировките в определения район ще го задържат и бият. Заявява, че има опасност за живота му в С., дошъл е в България заради сигурността, иска да прибере и семейството си при него. В заключителната част на протокола от проведеното интервю е отразено, че интервюто е проведено на разбираем за него език, че разбира смисъла на написаното и не отправя възражения и допълнения по него. Интервюто е проведено в присъствието на преводач и назначения адвокат, което е удостоверено с положени от същите лица подписи.

На 20.11.2024 г. с рег. № 16283 от същата дата в ДАБ е постъпило писмо от Агенция за социално подпомагане, в което е изложено, че на база събраната информация Отдел „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село изразява становище,

че основните права на непълнолетния непридружен чужденец не са нарушени, не съществуват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното развитие на детето. По делото са приети Формуляр за бърза и Формуляр за пълна оценка на непридружения непълнолетен, изготвени от социални експерти в ДАБ при МС.

След извършена преценка на всички относими факти, свързани с личното положение на Д. А. И. и със страната му на произход, с оспореното решение административният орган е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Д. А. И. поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В решението е прието, че за кандидата за закрила не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, тъй като в хода на административното производство молителят не обоснова наличието на риск за неговия живот или свобода в държавата му по произход по смисъла на закона и не посочва никакви причини за основателно опасение от преследване. Не са представени и доказателства, сочещи, че в С. чужденецът е бил преследван или има опасност от бъдещо преследване по причини, свързани с неговата раса, религия, националност, изразено политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Формулиран е извод, че сирийският гражданин е напуснал С. не за да търси международна закрила, а за да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа. Реално чуждият гражданин не е посочил никакви основателни опасения от преследване, визирани в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, твърденията му не съдържат и информация за осъществено спрямо него преследване по смисъла на чл. 8, ал. 2 – ал. 5 от ЗУБ и риск от бъдещо такова. Изразеното нежелание на кандидата да бъде мобилизиран не е достатъчно основание да се приеме, че той е бил подложен на преследване. Изразените убеждения, че е против военните действия и евентуален отказ от негова страна да воюва в С. също не са достатъчно основание да се приеме, че за него са налице основания по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Едновременно с това, съгласно информацията, изложена в справка с вх. № МД-02-12/10.01.2025 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, на 9 декември 2024 г. администрацията за военни операции на сирийските опозиционни сили, ръководени от „Х. Т. ал Ш.“ (HTS), обявява амнистия за всички военни, приети на служба в сирийските въоръжени сили при режима на сирийския президент Б. А.. К., ръководена от ислямистката групировка HTS, обявява в приложението Telegram обща амнистия за всички военнослужещи, наборници и резервисти в С.. „Животът им е в безопасност и никой не може да ги нападне“ добавят от горепосочената групировка и допълват, че всички сирийски граници с Турция, Л., Й. и И. са отворени за завръщане на бежанци. Формулиран е извод, че изразеното твърдение от търсещия закрила, че е възможно да бъде мобилизиран, предвид факта, че бунтовнически фракции ще бъдат разпуснати и интегрирани в рамките на Министерството на отбраната, не е съпътствано от други значими за него мотиви да напусне страната му на произход. В тази връзка хипотетичните твърдения на молителя, че може да бъде мобилизиран, не са достатъчни, за да се направи извод, че същият се нуждае от международна закрила, тъй като вероятността да бъде мобилизиран не обосновава автоматично наличието на реална заплаха от преследване.

В оспорения акт ответникът е установил, че липсват и предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Твърдения за наличие на реална опасност от тежки посегателства във връзка с възможността за прилагане на чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ молителят не е направил, в този смисъл е формулиран извод, че установената фактическа обстановка не

дава основание да се приеме, че той е бил принуден да напусне държавата по произход поради реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. С цел установяване на актуалната обстановка в държавата на произход и извършване на преценка за приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е разгледана и обсъдена Справка с вх. № МД-02-60/29.01.2025 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ към ДАБ при МС относно актуалното положение в С.. Направен е подробен анализ на ситуацията в С., въз основа на който е прието, че, въпреки оценяването на положението в някои части на страната като несигурно и напрегнато, не следва насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. Действията, извършвани в някои райони от опозиционни групировки, са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценяват като въоръжен конфликт. Инцидентите в страната имат определени цели, но не са в състояние да предизвикат масов ефект. В редица райони, области, областни центрове и територии, цялостната обстановка запазва относителна сигурност. В тази връзка не трябва да се очаква, че което и да е правителство може да гарантира сигурността на всички граждани в дадената страна. Прието е, че от наличната информация се установява, че не е налице вътрешен въоръжен конфликт на територията на цялата страна. Съществуващото насилие на места не е безогледно и чужденецът може да се ползва от вътрешна закрила от държавата си на произход на части от територията, на които ситуацията е относително стабилна. В тази връзка не се открива наличието на предпоставки, които биха попречили на чуждия гражданин да потърси и да се възползва от предоставяната от Временното правителство в страната закрила на територията на С..

Изложено е, че при преценката на молбата следва да се вземе предвид положението на ненавършилото пълнолетие лице. Съгласно чл. 6а от ЗУБ при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, която се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето, като в случая е бил определен и социален работник. Прието е, че в представения социален доклад на Дирекция „Социално подпомагане“ не се откривали преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие на детето и няма данни основните му права да са нарушени. Не се откриват данни, които да сочат, че връщането в родината на детето противоречи на висшия интерес. С оглед на запазване на идентичността на детето съгласно параграф 5б от Общ коментар № 14 (2013) вземащото решението лице трябва да вземе под внимание този специфичен контекст, когато оценява и определя най - добрите интереси на детето. Надлежното съобразяване с най-добрите интереси на детето означава децата да имат достъп до културата и по възможност езика на страната и семейството, от които произхождат, както и възможността за достъп до информацията относно биологичното им семейство в съответствие с правните и професионалните норми в съответната страна. Посочено е, че именно в тази връзка, предвид вече установената липса на основания за получаване на закрила по реда на ЗУБ, довели до напускането на чужденеца на страната му по произход, се установява, че висшият интерес на детето е то да продължи да живее в родното му място или на мястото му по постоянно местожителство, за него да се полагат грижи на майчин език и той да продължи да живее в културната и/или семейна среда на страната му по произход, заедно с родителите му, с неговите близки и приятели, където ще може да комуникира и живее в обичайната му среда, да не бъде изложен на външна среда, в която за лицето е налице езикова бариера и произтичащи проблеми с комуникацията, както и много други

неудобства от социален, психологичен, икономически характер, произтичащи от обстоятелството, че същият се намира извън родината му, без да е подкрепян от негови родственици.

Въз основа на изложеното и съблюдавайки принципа за висшия интерес на детето, заложен в Конвенцията на ООН за правата на детето, административният орган е приел, че за молителя не съществува риск за сигурността му на територията на обичайното му пребиваване. В хода на производството кандидатът не е изтъкнал конкретни причини, свързани с благосъстоянието и социалното му развитие, които да не могат да бъдат посрещнати в страната му на произход. Връщайки се в С., той няма да бъде лишен от неговата идентичност и ще може да поддържа взаимоотношения с роднините си, които по думите му продължават да пребивават там. Следва да се посочи, че именно в държавата си на произход детето ще има възможност да доизгради традиционните социални, родови, културни и езикови ценности и норми, имащи особена важност за личностното му развитие. В случая, предвид липсата на релевантни основания, не се откриват и обективни възпрепятстващи пречки за завръщане на сирийския гражданин в родината му. В конкретния случай е преценено от административния орган, че висшият интерес на детето по отношение на Д. А. И., отчитайки идентичността и събраната по случая информация, е той да живее в семейна среда заедно с неговите родители или родственици, както и със съпругата и детето му, в държавата му по произход - С..

С оглед изложените мотиви е прието, че в конкретния случай не са налице предпоставките на чл. 8 и чл. 9, с оглед на което на оспорващия Д. А. И. е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Решението е съобщено на оспорващия Д. А. И. на 16.04.2025 г. видно от отбелязване върху същото. Жалбата е подадена в Административен съд София-град, чрез административния орган, на 30.04.2025 г.

При така установената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна, която е адресат на оспорения административен акт, с право и интерес от оспорването, в преклузивния срок по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ и е процесуално допустима.

По същество жалбата е основателна по следните съображения:

Жалбоподателят Д. А. И., гражданин на С., търсещ закрила, е чужденец по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ - не е български гражданин, не е гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария. Не съществува спор по отношение на обстоятелството, че кандидатът за международна закрила е непридружен непълнолетен по смисъла на параграф 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен административен орган съобразно правомощието на Председателя на Държавна агенция за бежанците по чл. 48, ал. 1, т. 1 от ЗУБ да предоставя, отказва, отнема или прекратява статут на бежанец и хуманитарен статут в Република България. Съдът намира за неоснователно възражението в жалбата, че оспореното решение е издадено от некомпетентен орган поради противоречие между условията за заемане на длъжността, визирани в чл. 49, ал. 2 от ЗУБ и чл. 25 на Директива 2013/33/ЕС за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила. На първо място, сочената разпоредба от директивата няма такова съдържание, каквото се твърди в жалбата: „Решението на решаващия орган по молбата на

непридружавания непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания и специфичните нужди на детето“, не се съдържат и други разпоредби с подобно съдържание в директивата по отношение на непълнолетните. Съгласно чл. 23 от Директива 2013/33/ЕС висшият интерес на детето представлява първостепенен аргумент за държавите членки при прилагането на разпоредбите на настоящата директива, които се отнасят до ненавършилите пълнолетие. Разпоредбата на чл. 24 от Директива 2013/33/ЕС посочва, че „държавите членки взимат веднага щом е възможно необходимите мерки, за да гарантират, че представител представлява и помага на непридружения ненавършил пълнолетие, за да може той да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива. Непридруженият ненавършил пълнолетие се уведомява незабавно за назначаването на представител. Представителят изпълнява задълженията си в съответствие с принципа за висшият интерес на детето съгласно предвиденото в член 23, параграф 2 и разполага с необходимите експертни знания и умения за тази цел.“ Съгласно чл. 6а от ЗУБ при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. Т.е. доколкото търсещият закрила е непридружен непълнолетен, безспорно е дължима преценка и изследване по въпросите относно зачитане на най-добрия интерес на детето. В релевантната нормативна уредба специални и различни изисквания относно компетентността на решаващия орган в производство по разглеждане молба за закрила от непридружен непълнолетен не са въведени, предвидени са процесуални гаранции за установяване на този най-добър интерес на детето и издаване на административен акт, съобразен със специфичните нужди на лицето. Вземането на аргументирано и обосновано решение от компетентния орган по чл. 48, ал. 1, т. 1 от ЗУБ при зачитане на най-висшият интерес на детето се гарантира и обезпечава именно от въведените процесуални гаранции. В този смисъл оспореното решение е валидно волеизявление на административен орган, издадено при наличие на компетентност.

Не се споделят и доводите за нарушение на формата поради отсъствие на превод на съответния чужд език в издадения административен акт. Административните производства се водят на български език (чл. 14, ал. 1 от АПК). Специалната норма на чл. 76 от ЗУБ предвижда, че решението на Председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца, търсещ международна закрила или на неговия законен представител или адвокат, като съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира, а това обстоятелство се валидира с подписа на преводач, които условия в настоящия случай са спазени.

Съдът намира, че в конкретния случай са спазени изискванията на чл. 59 от АПК за форма на оспореното решение. Административният акт съдържа предвидените в чл. 59, ал. 2 от АПК задължителни реквизити, с означение на фактическите и правните основания за издаването му.

Съдът намира, обаче, че административното производство е протекло при нарушение на процедурите, регламентирани в закона и приложимата европейска директива, въведени с оглед гарантиране на най-добрия интерес на детето.

Както бе посочено и по-горе, по силата на чл. 6а от ЗУБ, въвеждащ във вътрешното ни законодателство Директива 2011/95/ЕС и Директива 2013/32/ЕС, при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, като преценката на

най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето. По аргумент от препращащата разпоредба на § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУБ във връзка с § 1, т. 5 от ДР на Закона за закрила на детето най-добрият интерес на детето е преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето. В настоящия случай не се установява извършване на задълбочена и индивидуална преценка на благоденствието на конкретно засегнатото дете. Понятието за най-добрия интерес на детето, идентично по смисъл с възприетото в международното и европейското право понятие за висш интерес на детето, не е абстрактно, като налага на всеки орган, оправомощен с вземането на решение, касаещо дете, да съхрани неговото благоденствие и да гарантира социалното му развитие съобразно посочените в § 1, т. 5 ДР на Закона за закрила на детето критерии. Пълното прилагане на концепцията за висшия интерес на детето изисква прилагане на подход, при който да бъдат ангажирани всички участници за осигуряване на цялостната физическа, психологическа, морална и духовна неприкосновеност на детето и зачитане на неговото човешко достойнство. Съгласно чл. 15, ал. 1 от Закона за закрила на детето във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. Съгласно чл. 15, ал. 4 от ЗУБ съдебните и административните органи осигуряват подходяща обстановка за изслушване на детето, съобразена с неговата възраст. На изслушването и консултирането на детето задължително присъства социален работник от Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист. Ал. 6 на чл. 15 предвижда, че при всяко дело съдът или административният орган уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето. Дирекция „Социално подпомагане“ изпраща представител, който изразява становище, а при невъзможност предоставя доклад. Специални процесуални правила при разглеждане на молба за закрила на непридружен непълнолетен са въведени и с разпоредбата на чл. 25 от ЗУБ. Съгласно чл. 25, ал. 1 от ЗУБ непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, търсец или получил международна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява в производството по този закон от адвокат, вписан в регистъра за правна помощ на Националното бюро за правна помощ, определен от председателя на бюрото или от оправомощено от него длъжностно лице. Видно от приложените към административната преписка писмени доказателства в конкретния случай се установява провеждане на интервю с непридружения непълнолетен, като от протокола от проведеното интервю се установява, че на интервюто е присъствал назначеният представител и преводач, но не присъства социален работник. Разпоредбата на чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето, съгласно която на изслушването и консултирането на детето (в случая при провеждането на интервю) задължително присъства социален работник от Дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист, е императивна по своя характер и нарушаването ѝ води до съществено нарушение на административнопроизводствените правила. По силата на чл. 15, ал. 4 от Закона за

закрила на детето следва да се приеме, че социалният работник действа в качеството си на гарант за защита правата и интересите на детето и именно в това качество следва задължително да присъства на проведеното интервю. В производството пред административния орган участието на това лице не следва да е формално, а в защита на интересите на тази уязвима група. Както бе посочено и по-горе, по време на изслушване на непълнолетния Д. А. И. не е присъствал социален работник. По делото липсват доказателства за изрично уведомяване на компетентната дирекция „Социално подпомагане“ относно датата на провеждане на интервю с непридружения непълнолетен, както и да е изпратено изрично искане за определяне на социален работник, който да присъства при изслушване и консултиране на детето. В преписката отсъства и нарочна заповед на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ за назначаване на такъв. При съобразяване на горепосочените обстоятелства настоящият състав приема, че правилото по чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето не е спазено от административния орган.

Преди издаване на оспореното решение в конкретния случай не е представен и социален доклад относно непълнолетното дете. Съдът намира, че съдържачото се в административната преписка писмо с изх. № СГ/Д-С-КС/20.11.2024 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село няма характер на социален доклад и не може да го замести, въпреки, че е посочено, че е в изпълнение на разпоредбата на чл. 15, ал. 1 от Закона за закрила на детето. От съдържанието на същото писмо с изх. № СГ/Д-С-КС/20.11.2024 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село се установява обстоятелството, че е изготвено въз основа на събрана информация от администрацията на агенцията, без да е осъществен контакт с непридружения непълнолетен. Тази информация съдържа данни относно датата и мястото на раждане на детето, част от бежанската му история. Няма данни за проведен разговор или среща с непълнолетния и за съда не става ясно въз основа на какво е направено заключението, че основните му права не са нарушени, както и че не съществуват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното му развитие. Представянето на този социален доклад не следва да се разглежда като формална процедура, а следва да бъде съобразен с принципа за висшия интерес на детето. Този висш интерес на детето не може да бъде съобразен само с информацията относно датата на раждане на детето и част от неговата бежанска история, която е събрана като информация от органа, до който е отправена молбата за предоставяне на международна закрила, като пресъздаването само на тази информация от администрацията на Агенция социално подпомагане и изпращането ѝ до административния орган, до когото е отправена молбата за международна закрила, изключва по несъмнен процесуалните правила, който трябва да бъдат следвани. Детето не следва да бъде лишено от възможността да бъде изслушано по въпроси от негов висш интерес. В тази връзка и представеният социален доклад трябва да включва подробно описание на обстоятелствата, свързани с детето, включително всички гаранции и констатации, както и анализ, описващ как са балансирани отделните елементи и разгледаните варианти за детето, кой от тях е във висш интерес на детето и защо.

Този порок, допуснат в хода на производството пред административния орган, не би могъл да бъде saniран с представените формуляри за бърза и пълна оценка. Съдът намира, че представените с административната преписка формуляри за бърза и пълна оценка не са алтернативни способи за спазване на процедурата по съблюдаване на най-добрия интерес на детето поради изричното изискване за задължително присъствие на социален работник

по време на изслушването.

Във връзка с горното съдът намира, че извършената в оспореното решение преценка относно висшия интерес на детето е изцяло формална.

Разпоредбите на националния закон следва да се разглеждат и във връзка с прилагане на принципа за „висшия интерес на детето“, установен в Конвенцията на ООН за правата на детето, който е от основополагащо естество и всички публични органи следва да му отдават първостепенно значение, когато предприемат мерки, свързани с деца. Този принцип е от основополагащо значение за осигуряване на закрила и за защитата на правата на детето. Този принцип е залегнал в актовете на ЕС по въпросите за убежището, а непридружените малолетни и непълнолетни лица се разглеждат като уязвима група, нуждаеща се от засилени средства за защита и за гарантиране на правата. Принципът е изрично закрепен в законодателството на ЕС. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 6а ЗУБ, съгласно която при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, която съдът намира за нарушена. Следва да се съобрази и това, че в редица свои решения Европейският съд по правата на човека приема, че зачитането на принципа на спазване на висшия интерес на детето изисква работещите с непридружените малолетни и непълнолетни лица социални работници да полагат грижи за тях, като несъмнено израз на този принцип са и нормите на чл. 15 от Закона за закрила на детето – решение на ЕСПЧ от 20 октомври 2009 г. по делото *Defence for Children International срещу Н.*, решение на ЕСПЧ от 05.07.2011 г. по делото *R.* срещу Гърция. В тази връзка съдът съобразява и обстоятелството, че правилата на чл. 15 от Закона за закрила на детето са синхронизирани с чл. 22, ал. 1 от Конвенцията за правата на детето, който задължава Република България, като страна по нея, да вземе необходимите мерки, за да осигури на всяко дете, което иска да получи статут на бежанец или се счита бежанец в съответствие с приложимото международно и вътрешно право и процедури, независимо дали е придружено или не от своите родители или което и да е друго лице, подходяща закрила в ползването на правата му.

Така направените изводи не се отричат от обстоятелството, че по време на проведеното интервю е присъствал адвокат, доколкото по този начин не се преодолява неизпълнението от страна на административния орган на чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето. Правото на правна помощ е отделно право на детето по смисъла на чл. 15, ал. 8 от Закона за закрила на детето.

В настоящия случай нарушението на чл. 15, ал. 4 от Закона за закрила на детето следва да се квалифицира като съществено по смисъла на чл. 146, т. 3 АПК, тъй като е попречило да се изяснят надлежно всички данни относно детето с оглед охрана на интересите му, което обуславя незаконосъобразността на постановения в това производство отказ за предоставяне на международна закрила по отношение на непълнолетния. В този смисъл са и редица решения на Върховен административен съд, примерно решение № 6132/09.06.2025 г. по адм. дело № 4858/2025 г. по описа на ВАС; решение № 5258/20.05.2025 г. по адм. дело № 1922/2025 г. по описа на ВАС; решение № 13109/04.12.2024 г. по адм. дело № 7400/2025 г. по описа на ВАС и др.

По изложените съображения съдът намира извода на административния орган за липса на основание за предоставяне на бежански статут и хуманитарен статут „по други причини от хуманитарен характер“, свързани с висшия интерес на непълнолетното дете – непридружен кандидат за закрила, за незаконосъобразен поради допуснати съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона – противоречие с чл. 24 от

Хартата на основните права в Европейския съюз, параграф 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕО, чл. 20, пар. 5 и чл. 23 от Директива 2011/95/ЕО, пар. 33 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС и чл. 6а ЗУБ.

Дължимата е отмяна на оспореното решение. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 91 от ЗУБ делото като преписка следва се изпрати на ответника за ново разглеждане на молбата след актуализирана оценка на общата ситуация във връзка с личната история на чуждия гражданин при съобразяване с дадените указания във връзка с прилагане на чл. 6а от ЗУБ вр. §1, т. 5 от ДР на Закона за закрила на детето. Следва да се извърши нова преценка за най-добрия интерес на детето, като се проведе ново интервю, на което съгласно § 1, т. 5 от Закона за закрила на детето и в присъствието на социален работник се поставят конкретни въпроси относно желанията и чувствата на детето, физическите, психическите и емоционалните му потребности; възрастта, пола, миналото и другите му характеристики; опасността или вредата, която му е причинена или има вероятност да му бъде причинена; способността на родителите да се грижат за него; последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата и други обстоятелства, имащи отношение към заявителя, а наред с това, следва да се извърши и нова преценка за наличието на предпоставките за предоставяне на бежански и хуманитарен статут на оспорвания, като се анализира подробно ситуацията в страната по произход към момента на произнасянето.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК Административен съд София-град, Първо отделение, 26 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 3080 от 10.04.2025 г., издадено от Председателя на Държавна агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет на Република България, с което поради липса на предпоставки по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ на Д. А. И. е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото като преписка на компетентния орган на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет за ново разглеждане и произнасяне по молбата на Д. А. И. за предоставяне на международна закрила до Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет с вх. № ПМЗ-ОК-266 от 04.11.2024 г. на РПЦ – С. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени с мотивите на решението.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.